

Effectiviteit van PMTO in de praktijk

Uitkomsten juni 2017 – juni 2018

Sinds 2006 kunnen ouders van kinderen met ernstige gedragsproblemen in de basisschoolleeftijd (4-12 jaar) PMTO benutten om het probleemgedrag van hun kinderen om te buigen en hen gericht te sturen en stimuleren. Van iedere behandeling worden bij aanvang en afsluiting gegevens verzameld over de gedragsproblemen van het kind en de door ouders ervaren belasting door de opvoeding en factoren die daarmee samenhangen. In deze factsheet worden de gegevens gebundeld over de periode juni 2017 tot juni 2018. Dit geeft inzicht in de effecten van PMTO in de dagelijkse praktijk.

Effecten van PMTO over de periode juni 2017– juni 2018

Bij **aanvang** van PMTO wordt vooral het **externaliserende** gedrag, zoals opstandig, agressief en grensoverschrijdend gedrag van het kind als **ernstig problematisch** ervaren. Daarnaast ervaren veel informanten de **opvoeding** en aspecten die daarmee samenhangen (met name te weinig vaardigheden om adequate controle over het kind te hebben en de relatie met het kind) als **zeer belastend**. Aan het **eind** van de **PMTO-behandeling** zijn de externaliserende gedragsproblemen van het kind **verminderd** en wordt het externaliserende gedrag niet meer als problematisch ervaren. Ook de belasting die ouders ervaren rondom de opvoeding is verminderd. Bijna alle informanten ervaren een **minder zware belasting**, ze voelen zich **competenter** in de opvoeding, ze hebben een **betere relatie met hun kind** en ze voelen zich **gelukkiger** met zichzelf en zijn/haar levensomstandigheden.

PMTO in Nederland

Op veel plekken in Nederland is PMTO beschikbaar. In 2018 bieden acht instellingen in de jeugdzorg en jeugd-GGZ PMTO aan. Sinds 2006 hebben ruim **3000** gezinnen van dit aanbod gebruik gemaakt.

Het Kenniscentrum PMTO Nederland heeft van zeven instellingen gegevens ontvangen over deze behandelingen:

De Bascule

Jeugdhulp
Friesland

JUZT

Lindenhout

Pactum

De Rading

Yorneo

Elker

Effecten van PMTO: de meetinstrumenten

Om de effecten van PMTO te meten vullen ouders twee vragenlijsten in. De ernst van de gedragsproblemen van het kind wordt gemeten met de **CBCL (Child Behavior CheckList)**. De belasting die ouders ervaren in de opvoeding en factoren die daarmee samenhangen worden gemeten met de **OBVL (OpvoedingBelasting VragenLijst)**. Ouders vullen de vragenlijsten op twee momenten in: bij aanvang van de behandeling en bij afsluiting van de behandeling.

Gedragsproblemen bij aanvang, de CBCL

Over de periode juni 2017 – juni 2018 is door **139 informanten** de CBCL bij aanvang en bij afsluiting van de behandeling ingevuld (87 moeders, 39 vaders, 9 pleegmoeders en 4 pleegvaders).

Gemiddeld genomen blijkt uit de CBCL dat alle informanten (zeer) problematische **externaliserende** gedragsproblemen bij het kind ervaren. Het gaat dan om opstandig, agressief en grensoverschrijdend gedrag. Moeders en pleegmoeders ervaren het **gedrag** over het algemeen als ernstig problematisch. Zij zien naast internaliserend en externaliserend gedrag, ook sociale problemen, denkproblemen en aandachtsproblemen.

Van 213 moeders, 116 vaders, 24 pleegmoeders en 14 pleegvaders is in ieder geval een startmeting beschikbaar. Als we kijken naar hoeveel procent hen het gedrag als zeer problematisch ervaren, dan zien we dat 73% van de moeders, 62% van de vaders, 71% van de pleegmoeders en 64% van de pleegvaders het **externaliserende** gedrag als (zeer) problematisch ervaren.

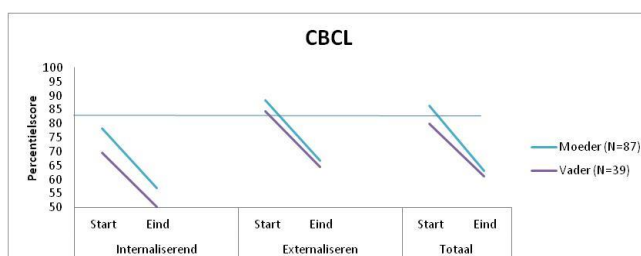
Daarnaast ervaren 61% van de moeders, 44% van de vaders, 79% van de pleegmoeders en 50% van de pleegvaders het **internaliserende** gedrag als (zeer) problematisch. 71% van de moeders, 54% van de vaders, 75% van de pleegmoeders en 57% van de pleegvaders zijn van mening dat het gedrag van het kind in het algemeen (zeer) problematisch is.

Samengevat wijzen deze getallen erop dat veel informanten problemen ervaren met het gedrag van het kind.

Gedragsverandering

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde score op drie schalen van de CBCL weergegeven. De grenswaarde is 83. Vanaf deze score wordt de mate van probleemgedrag als kritisch of klinisch gezien. Dat wil zeggen dat het gedrag als bovengemiddeld problematisch of zelfs zeer problematisch wordt ervaren.

Alleen van moeders (N=87) en vaders (N=39) zijn voldoende vragenlijsten beschikbaar om betrouwbare uitspraken te doen. Daarom worden alleen deze informanten meegenomen in de analyse van de behandelresultaten.

Moeders en vaders ervaren een **afname van het externaliserende, internaliserende en het totale probleemgedrag** van het kind. Moeders ervaren een **groot effect** (roze) voor het externaliserende en het totale gedrag. Vaders ervaren een **middelgroot effect** (blauw) op het gedrag van hun kind.

Type probleemgedrag	Effectgrootte per informant	
	Moeder	Vader
Externaliserend	.95	.78
Internaliserend	.79	.58
Totaal	1.02	.69

Roze = groot effect, blauw=middelgroot effect, grijs=klein effect

Kortom, moeders en vaders ervaren door de PMTO-behandeling een **verbetering in het externaliserende, internaliserende en totale gedrag van hun kind!**

Ervaren opvoedingsbelasting bij aanvang, de OBVL

Over de periode juni 2017 – juni 2018 is van **134 informanten** de OBVL bij aanvang en afsluiting beschikbaar (80 moeders, 42 vaders, 8 pleegmoeders en 4 pleegvaders).

Gemiddeld genomen ervaren moeders de **opvoeding** en aspecten die daarmee samenhangen als heel **belastend**. Daarnaast geven moeders, vaders en pleegmoeders gemiddeld genomen aan dat zij over **te weinig vaardigheden** beschikken om het kind op te voeden. Moeders, pleegmoeders en pleegvaders ervaren daarnaast de **relatie met het kind** als belastend en problematisch.

Onderstaande tabel laat zien hoeveel informanten waarvan in ieder geval een startmeting beschikbaar was de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen als zeer problematisch ervaren (roze > 50% en grijs <50% van de informanten ervaart het aspect als (zeer) problematisch).

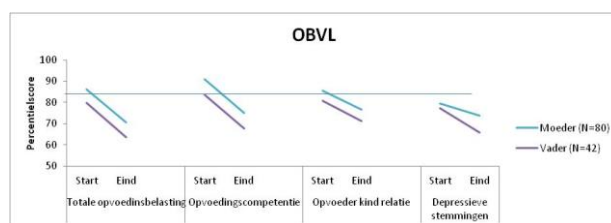
	Moeder (N=190)	Vader (N=110)	Pleegmoeder (N=22)	Pleegvader (N=13)
Opvoedingscompetentie	88%	71%	86%	62%
Opvoeder-Kind Relatie	72%	56%	82%	69%
Depressieve stemmingen	64%	58%	27%	39%
Rolbeperking	41%	24%	55%	39%
Gezondheidsklachten	62%	30%	36%	15%
Totale OBVL-score	78%	61%	68%	39%

In bovenstaande tabel is te zien dat eerder genoemde aspecten van de opvoeding door veel informanten als problematisch wordt ervaren. Daarnaast zijn meer dan de helft van de moeders en vaders **ongelukkig** met zichzelf en hun levensomstandigheden.

Verandering in ervaren opvoedingsbelasting

In onderstaande grafiek wordt de gemiddelde score weergegeven op die schalen van de OBVL waarop bij aanvang gemiddeld genomen problemen werden ervaren. De grenswaarde is 83, vanaf deze score wordt de score als kritisch of klinisch gezien. Dat wil zeggen dat de ervaren belasting bovengemiddeld problematisch tot zeer problematisch is.

Alleen van moeders (N=80) en vaders (N=42) zijn voldoende vragenlijsten beschikbaar om betrouwbare uitspraken te doen. Daarom worden alleen deze informanten meegenomen in de analyse van de behandel-effecten.

Bij afsluiting van de behandeling ervaren moeders en vaders de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen **minder als een belasting** (middelgroot effect), zij voelen zich **competenter** in de opvoeding (moeder een middelgroot effect en vader een middelgroot effect), zij ervaren een **betere relatie met hun kind** (klein effect) en zij voelen zich **gelukkiger** met zichzelf en hun levensomstandigheden (moeders klein effect en vaders een middelgroot effect).

Voor alle significante bevindingen wordt de effectgrootte in onderstaande tabel weergegeven.

Aspect van de opvoeding	Effectgrootte per informant	
	Moeder	Vader
Opvoedingscompetentie	.82	.64
Opvoeder-Kind Relatie	.42	.41
Depressieve stemmingen	.26	.52
Totale OBVL-score	.65	.67

Roze = groot effect, blauw=middelgroot effect, grijs=klein effect

Overkoepelende conclusie

Over het geheel genomen heeft PMTO dus niet alleen een **positief effect** op het gedrag van het kind, maar eveneens op de **mate** waarin moeders en vaders de opvoeding en aspecten die daarmee samenhangen als een **belasting** ervaren.

Met de verzamelde data van deze groep kinderen is natuurlijk nog veel meer te onderzoeken. Heeft u een vraag? Mail dan naar j.tjaden@piresearch.nl